

به نام خدا

بیانیه گروه بررسی سانحه PS752 در سالگرد رخداد سانحه

با توجه به اینکه در سالگرد سانحه هوایی PS752 قرار داریم و گزارش نهایی بررسی سانحه برای عموم منتشر نشده است، این بیانیه در اجرای بند ۶-۶ ضمیمه ۱۳ کنوانسیون جهانی هواپیمایی کشوری صادر می‌شود و در آن گزارشی مختصر از روند پیشرفت تحقیقات ارائه می‌گردد.

گروه بررسی سانحه یاد جان باختگان این سانحه را گرامی داشته و احترام خود را به احساسات و عواطف خانواده آنها اعلام می‌دارد.

۱- شکل گیری بررسی سانحه

به دنبال سانحه مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۸ هواپیمای B737-800 به علامت ثبت UR-PSR شرکت هواپیمایی اکراین اینترنشنال در نزدیکی تهران، با ابلاغ معاون وزیر راه و شهرسازی جمهوری اسلامی ایران و رئیس سازمان هواپیمایی کشوری مسئول بررسی سانحه انتخاب و پیرو آن گروه بررسی سانحه شکل گرفت.

این بررسی در اجرای آئین نامه بررسی سوانح و حوادث غیر نظامی مصوب هیئت دولت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۰/۵/۳۰ صورت پذیرفته است.

بررسی این سانحه در انطباق با مفاد ضمیمه ۱۳ قرار دارد. در بررسی این سانحه، استانداردها و توصیه‌های ارائه شده در ضمیمه ۱۳ به کار برده شده‌اند.

۲- گزارش‌های منتشر شده قبلی

پس از وقوع سانحه، در تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۸ گزارش مقدماتی اولیه که حاوی اطلاعات مقدماتی مربوط به سانحه بود منتشر گردید.

در تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۳۰ با به دست آمدن و بررسی برخی اطلاعات تکمیلی مانند مکالمات رادیویی ضبط شده و داده‌های راداری، گزارش مقدماتی دوم منتشر شد.

گروه بررسی سانحه در تیرماه ۱۳۹۹ گزارشی از پیشرفت تحقیقات منتشر کرد که در آن جزئیات رویدادها که حاوی اطلاعات مرتبط با شلیک سامانه پدافندی نیز درج شده بود.

پس از بازخوانی جعبه‌های سیاه هواپیما و با توجه به انتظار خانواده جان باختگان جهت آگاهی از محتوای به دست آمده در بازخوانی، در شهریور ماه ۱۳۹۹ گزارش بازخوانی جعبه‌های سیاه نیز منتشر شده است.

۳- سایر تحقیقات

بر اساس اصل ۱۷۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، برای رسیدگی به جرایم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضاء نیروهای مسلح، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می‌گردد.

پس از اعلام ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مبنی بر شلیک سامانه پدافندی به سمت پرواز PS752 در اثر خطای انسانی، رئیس قوه قضائیه به سازمان قضایی نیروهای مسلح ماموریت داد تا رسیدگی قضایی به این سانحه را انجام دهد.

این رسیدگی در چهارچوب قانون دادرسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۴/۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی و مقررات مربوطه صورت می‌پذیرد و بررسی علل خطاها و تخلفات نظامی رخ داده که منجر به این سانحه شده است در صلاحیت تحقیقات یاد شده است.

هماهنگی بین مسئول بررسی سانحه و مقامات قضایی، مطابق استانداردهای بند ۵-۳ ضمیمه ۱۳ انجام پذیرفته است.

۴- تاریخچه سانحه

پرواز شماره ۷۵۲ از تهران به کی اف شرکت هواپیمایی اکراین اینترنشنال در ساعت ۰۶:۱۲ روز ۱۸ دی ماه ۱۳۹۹ از باند فرودگاه امام خمینی (ره) تهران پرواز کرد. در شرایطی که هواپیما در شرایطی عادی در حال طی مسیر پیش‌بینی شده بود، توسط یکی از سامانه‌های دفاع هوایی اطراف تهران به عنوان هدف متخاصم شناسایی می‌شود و دو موشک در زمان‌های ۰۶:۱۴:۳۹ و ۰۶:۱۵:۰۹ به سمت آن شلیک می‌شود. موشک اول در زمان ۰۶:۱۴:۵۵ در مجاورت هواپیما منفجر شده و باعث آسیب به هواپیما می‌شود. گروه پروازی تلاش خود را برای کنترل شرایط و ادامه پرواز هواپیما آغاز می‌کنند، لیکن در نهایت هواپیما در حدود ساعت ۰۶:۱۸ در شرایطی که پس از یک گردش به راست در مسیری به سمت فرودگاه قرار داشت با زمین برخورد کرده و منفجر می‌شود. تمامی سرنشینان هواپیما شامل ۹ نفر گروه پروازی و ۱۶۷ نفر مسافر جان خود را از دست می‌دهند.

۵- کشورهای مشارکت کننده در تحقیقات

کشورهای زیر از طریق معرفی نماینده در تحقیقات مشارکت داشتند:

- اکرین (کشور ثبت کننده و کشور محل بهره‌برداری هواپیما)
- ایالات متحده آمریکا (کشور طراح و کشور سازنده هواپیما)
- فرانسه (کشور طراح و سازنده موتور هواپیما و ارائه دهنده کمک فنی برای بازخوانی جعبه‌های سیاه)

همچنین با توجه به حضور افرادی از تابعیت‌های مختلف و افرادی با تابعیت متفاوت ثبت شده در مراحل خرید بلیط، پذیرش و سوار شدن به هواپیما و ثبت گذرنامه استفاده شده برای خروج از مرز، از کشورهای کانادا، انگلستان، سوئد، آلمان و افغانستان به عنوان کشورهایایی که به دلیل جان باختن اتباع خود در این سانحه دارای برخی منافع هستند دعوت شد تا از طریق معرفی کارشناس از فرصت‌های قابل اعطا مطابق بند ۵-۲۷ ضمیمه ۱۳ برخوردار شوند. تمامی این کشورها به جز افغانستان، کارشناس خود را معرفی نمودند.

با توجه به ماهیت سانحه و لزوم هماهنگی کامل کشورهای ذینفع، از سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی دعوت شد تا نسبت به معرفی نماینده جهت مشاهده اقدامات و مساعدت احتمالی اقدام نماید. ایکائو نیز از طریق معرفی نماینده، در جریان تحقیقات قرار گرفت.

۶- نتیجه تحقیقات

پس از پایان مرحله جمع‌آوری اطلاعات که با همراهی کشورها و طرف‌های مشارکت کننده صورت پذیرفت، گروه بررسی سانحه نسبت به تحلیل آنها اقدام نمود. بر مبنای تحلیل انجام شده علت وقوع سانحه و سایر عوامل موثر در آن شناسایی شد و اقداماتی برای پیشگیری از رخداد مجدد رویدادهای مشابه پیشنهاد گردید. نتیجه تحقیقات محدود به سوالاتی درباره چگونگی پرتاب موشک نبوده و بخش مهمی از بررسی‌ها به این پرسش اختصاص دارد که فرایندهای صدور مجوز پرواز برای این هواپیما در شرایطی که منجر به شلیک موشک به سمت آن شد، توسط بخش‌های اداره کننده فضای پروازی، شرکت هواپیمایی و کشور ناظر بر آن چه بوده است. موضوع چگونگی ارزیابی ریسک ادامه پرواز و وجود اطلاعات برای انجام این ارزیابی نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

۷- انتشار نتایج

با توجه به اینکه بخش مهمی از این تحقیقات با مشارکت سایر کشورها و از طریق دریافت اطلاعات، مشاوره تخصصی و مساعدت فنی صورت پذیرفته است، لازم است قبل از انتشار نهایی گزارش، محتوای آن توسط سایر طرف‌ها نیز مرور شود تا نظرات آنها درباره بخش‌های مرتبط دریافت شود و بر آن اساس، گزارش نهایی منتشر شود.

پیش‌نویس گزارش نهایی در تاریخ ۹ دی‌ماه ۱۳۹۹ برای طرف‌های مشارکت‌کننده ارسال شده و حداکثر تا ۶۰ روز بعد از آن تاریخ، نظرات طرف‌ها ارائه خواهد شد و پس از آن گزارش نهایی با اهداف ایمنی به شکل عمومی منتشر خواهد شد.

این بررسی یک تحقیقات ایمنی هوانوردی است. اصلی‌ترین ابزار ارتقاء ایمنی، اشتراک اطلاعات است.

در جریان این فعالیت تخصصی، بازنگری در تحلیل‌ها و نتایج در اثر شناسایی موارد جدید و یا اصلاح و بهبود تحلیل‌ها محتمل است، در نتیجه، انتشار عمومی این اطلاعات تا قبل از نهایی شدن آنها ممکن است باعث سردرگمی مخاطبانی که در جریان امور قرار ندارند شود و از همین رو، تا زمان نهایی شدن، گزارش تحقیقات به صورت عمومی منتشر نخواهد شد.

۱۳۹۹/۱۰/۱۷